

„Jest tu tak ciemno, że nie widzę, gdzie mam iść...”. 2 lutego Kościół katolicki obchodzi święto Ofiarowania Pańskiego. Proponujemy odtworzyć w pamięci historię święta, a także dowiedzieć się, dlaczego święcimy gromniczne świece, jak z nich korzystać i czego nie należy z nimi robić.

Ks. Władysław Surwiło

Od IV wieku na wschodzie święto Ofiarowania Pańskiego uroczystie obchodzone było procesją zwaną „Spotkanie”, co wskazywało na swoiste połączenie Starego i Nowego Testamentu. Tradycja została ustanowiona na pamiątkę spotkania niemowlęcia Jezusa Chrystusa z przedstawicielami Starego Testamentu – starcem Symeonem i Anną-prorokinią – w Świątyni Jerozolimskiej. † Historycznym fundamentem uroczystości jest opis tego wydarzenia umieszczony w Ewangelii św. Łukasza. Prawo, zgodnie z którym każdy pierworodny chłopiec – żydowski chłopiec – miał być ofiarowany Bogu w Świątyni, zostało ustanowione dla upamiętnienia wyjścia Hebrajczyków z Egiptu: wyzwolenia z niewoli, uratowania pierworodnych Hebrajczyków przed śmiercią. Nie oznaczało to, że dziecko „oddawano” na służbę kapłańską. Gest był symboliczny – Bogu poświęcano to, co było największą wartością dla jego rodziców. Proponowano złożenie w ofierze parę synogarlic lub dwóch młodych gołębi.

W święto Ofiarowania Pańskiego święci się świece woskowe. Są one uważane za symbol Chrystusa, który przyniósł światło wiecznej Prawdy wszystkim narodom. Gromnice symbolizują także Maryję – pokorną sługę Bożą, pełną łaski, w duszy której zawsze płonęło światło wiary, nadziei i miłości.

Nazwa świec jest związana z tradycją zapalania ich podczas burzy i grzmotu, aby chronić dom i gospodarstwo przed piorunami. W takich przypadkach są umieszczane na oknie lub przed obrazem Najświętszej Maryi Panny, a gdy w pobliżu pojawia się pożar, są wynoszone na ulicę, a ludzie modlą się o obronę przed niebezpieczeństwem. Poświęcone gromnice są zwykle przechowywane przy świętym obrazie.

Z zapaloną świecą idą na spotkanie z księdzem niosącym Najświętszy Sakrament do chorego, a w chwili śmierci wkładają ją do ręki umierającego. Ludzie powierzają Bogu swoje domy oraz zwierzęta domowe i wierzą, że gromniczna świeca chroni przed burzą.

Teresa, Szczuczyn

Podczas burzy we wsi babcia zapalała jedną świecę i stawiała na parapecie, a drugą dziadek niósł w szklance do stodoły. W ten sposób chroniono dom, rodzinę i całe gospodarstwo przed burzą.

Weronika, Grodno

Kiedyś w Grodnie była silna burza, huragan, porywisty wiatr. Wiele drzew zostało powalonych w całym mieście, a na pobernardyńskim kościele pochylił się krzyż. Zapaliłam świecę gromniczną – i żadna gałąź w pobliżu domu nie została złamana, żadna roślina na klombie kwiatowym nie ucierpiała. Tak nas chroniła Matka Boża.

Często świecę gromniczną podaje się umierającemu człowiekowi, wierząc, że Chrystus oświecili drogę do Królestwa Niebieskiego.

Andrzej, Grodno

Moja matka walczyła z rakiem przez 5 lat. Gdy umierała w moich ramionach, poprosiła o świecę ze słowami: „Jest tu tak ciemno, że nie widzę, gdzie mam iść”. Zmarła z gromnicą w rękach.

Janina, Porzecze

W wiosce mieliśmy tradycję przynoszenia świec gromnicznych na pogrzeb. Następnie zapalaliśmy je, gdy odmawialiśmy Różaniec i „Anioł Pański” za duszę zmarłego przez 30 dni.

Dobłą tradycją jest wspólna modlitwa wieczorami, gdy można również zapalać świecę gromniczną.

Anna, Kopciówka

Zapalaliśmy gromnicę zimą na wieczornej modlitwie. Wszyscy zbieraliśmy się razem i modliliśmy się na różańcu za swoją rodzinę, o dobrą pogodę wiosną i latem, o dobre zbiory.

Dawniej ludzie obawiali się, że świec może nie wystarczyć, więc święcono ich dużo. Tradycja ta pozostała do chwili obecnej.

Natalia, Podłabienie

Święcono wiele świec, aby było na zapas. Wsiadaliśmy na wóz zaprzężonym w konia i jechaliśmy 5 km do kościoła w Adamowiczach.

Pieszko nie zawsze można było dotrzeć: zimy były mroźne i śnieżne, samochodu jeszcze wtedy nie mieliśmy. Świece były również używane na pogrzebie, zapalane podczas burzy.

□ Jednak, oprócz wszystkich wyżej wymienionych, istnieją również znaki i tradycje, których Kościół katolicki nie akceptuje. Niestety jest ich wiele. Czasami praktykuje się wszelkiego rodzaju przesady na dzieciach (na przykład, podpalają końce włosów), aby nie bały się burzy. Często wykonuje się niepotrzebne obrzędy podczas pogrzebu krewnych (na przykład, trumnę „pokrapia się” woskiem). Świece gromniczne są również używane do wróżenia.

□□□ Święte rzeczy przeznaczone do kultu Bożego poprzez poświęcenie lub błogosławieństwo muszą być traktowane z szacunkiem. Nie można ich używać do niewłaściwych celów, ponieważ w przeciwnym razie mogą wystąpić złe konsekwencje.

□□□ Lepiej jest zapalić gromnicę, zebrać rodzinę i pomodlić się do Matki Bożej na różańcu – będzie to najlepsze wykorzystanie poświęconej świecy.